

شنبه ۱ مرداد ۱۴۰۱ ■ شماره ۳۴/۸۱۱

اقتصاد در گرداب پوپولیسم و قیمت گذاری دستوری

■ **زهرایعلی اکبری**

اقتصاد ایران درگیر بحرابی عجیب است، شاید این جمله حق مطلب را ادا نکند، ایران درگیر عجیب‌ترین بحرابی است که هر اقتصادی می‌تواند دچارش شود. ما وارد چرخه‌ی تولید زیان شدیم، چندی پیش برخی کاربران در فضای مجازی دست به محاسبه‌ی زده بودند که هر چند در ظاهر شوخی بود اما در باطن واقعیت تلخی را به رخ می کشید.

حساب کرده بودند با توجه به دیه‌ی ۶۰۰ میلیون تومانی یک انسان در سال ۱۴۰۱ زنده بودن فرد در توجه اقتصادی ندارد چرا که حداقل دستمزد هر ماه چیزی حدود ۶ میلیون تومان است در حالی که سود بانکی دیه فرد هر ماه با احتساب نرخ ۱۸ درصد به حدود ۹ میلیون تومان می‌رسد.

این محاسبه ناخودکامه ابعاد هولناکی از تبحر تاخته‌ی ضرر را در ایران آشکار می‌کرد.

زیانی که حتی زنده بودن افراد را نیز در محاسبات اقتصادی زیر سؤال می‌برد. اگر در دهه هفتاد و هشتاد پررنگ شدن ردهای زیان شرکت‌های دولتی در قوانین سالیانه یودجه، دغدغه‌ی کارشناسان و سیاستگذاران بود امروز چیزی از جنسی دیگر به مشغله‌ی افکار عمومی بدل شده است.

کافی است در خانه‌هایمان را باز کنید تا زیان تولیدی را وارد محل سکونت‌تان کنید. از نانی که می‌خورید تا خودرویی که سوار می‌شوید همگی محصول همین زیان هستند. در این فضای عجیب می‌توان انتظار داشت که سرمایه‌گذاری و تولید اتفاق بیفتد؟

سؤال مهم اینجاست: چرا مهم‌ترین کالای تولیدی در ایران زیان است؟ چه شد اقتصاد ایران وارد چرخه‌ی تولید ضرر شد؟

همه راه‌ها به دولت ختم می‌شود
در سبیطره‌ی فرامین است که امر تولید را به جاشبه می‌رانند. فرودین ماه بود که پژوهشگاه پولی و بانکی در گزارشی اعلام کرد: سودآوری برخی شرکت‌های صنعتی تولیدی، در سال ۱۴۰۰ نسبت به مدت مشابه سال قبل کاهش یافته و به تعداد کمتر کشای رفته‌اند افزوده شده است. از نگاه این گزارش، کاهش ارزش حقیقی سود این صنایع و افزایش تعداد شرکت‌های زیان‌ده می‌تواند ریشه در قیمت‌گذاری دستوری صنایع داشته باشد.قیمت‌گذاری دستوری نیز ریشه در نگاه پوپولیستی به اقتصاد دارد. اقتصادی که از نظر سیاستگذار باید فرمان‌پذیر باشد و مطیع، حتی اگر خلاف آن ثابت شود.

این چنین است که سودمندترین شرکت‌ها در جهان تبدیل به زیان‌ده‌ترین‌ها در ایران می‌شوند. نگاهی به اعداد و ارقام قوانین بودجهی سالیانه نشان می‌دهد هنوز نیروگاه‌ها، پالایشگاه‌ها و در زمهری بزرگ‌ترین شرکت‌های زیان‌ده ایران هستند و پای این زیان خالا به صنعتی چون خودروسازی نیز باز شده‌است. برای درک زیان البته لازم نیست تا جاده مخصوص کرج برانید. کافی است به نانوایی محله سری نزدیک تا از محاسبات عجیب و غریب تجارت زیان در کشور سر دریابورید. کارگی یک نانوایی بربری در پاسخ به این سؤال که چرا این روزها صف‌های نانوایی‌ها شلوغ‌تر شده‌است؟ می‌گوید: بسیاری از نانوایی‌ها مثل قبل پخت نمی‌کنند، بالاخره آرد گران شده و فروش آرد سود بیشتری نسبت به پخت نان دارد. به همین دلیل حجم نان پخت شده کاهش یافته و بخشی از آرد خارج از شبکه فروخته می‌شود.

اصغر بابایی، رییس اتحادیه صنف نانوایان سنگکی البته با ادبیاتی دیگر این موضوع را تأیید کرده‌است و وی با ذکر این نکته که تخلف در هر صنفی وجود دارد، می‌گوید: هزینه‌های نانوایان در چند سال اخیر افزایش زیادی را تجربه کرده‌است اما قیمت مصوب تغییر چندانی را شاهد نیست از این رو تخلفاتی از جمله فروش آرد به واحدهای صنف و صنعت اتفاق می‌افتد- به گفته وی برخی نیز نان را گران‌تر از قیمت مصوب می‌فروشند که این مورد نیز تلف محسوب می‌شود.

اصغر بابایی با یکی از مهم‌ترین دلایل شکل‌گیری این وضعیت در نتخشن اشاره دارد «قیمت مصوب» به نظر می‌رسد همه راه‌ها به قیمت مصوب ختم می‌شود و همه ساله است که دامنه زیان را در همه‌ی محلات شهر گسترده کرده‌است. ناصر نبوی، ریک فعال بخش خصوصی و رئیس هیئت‌مدیره اتحادیه مرغ تخم‌گذار استان تهران است. او برای مصرف‌کنندگان که از قیمت صد هزار تومانی هر شانه تخم‌مرغ گلابه دارند خبرهای خوشی ندارد. وقتی با این سؤال روبرو می‌شود که چرا قیمت تخم‌مرغ روینی رو به افزایش دارد اما در کم‌مصرف سال، یعنی

رییس کل اسبق بانک مرکزی گفت: بازی با آمار مشکلی را حل نمی‌کند و ظرف چند ماه مشخص می‌شود. نتیجه سیاست‌های پولی و مالی دولت باید عملا در سفره‌های مردم دیده شود و مردم به عینه رفاه خود را احساس کنند. عبدالناصر همتی در یادداشتی فضای مجازی نوشت: امروز خبرگزاری رسمی دولت از کاهش ۰۴ درصدی پایه پولی در

چرا اقتصاد ایران زیان تولید می‌کند؟

اولین اما تابستان تجربه کرده‌است؟ می‌گوید: همین حالا بسیاری از واحدهای تولید تخم‌مرغ به ورطه‌ی زیان‌دهی افتاده‌اند. وی در گفتگو با نگارنده با تأکید بر این که تخم‌مرغ قیمت مصوب ندارد، می‌گوید: ماچرا به نجویی تعیین قیمت نامتوازن برای نهاده و کنشش قیمتی بازار نیز برمی‌گردیم قیمت تمام‌شده تولید هر کیلو تخم‌مرغ در شرایط کنونی ۴۸هزار تومان است، به این ترتیب هر شانه تخم‌مرغ را با این قیمت تمام‌شده و با توجه به دلیل نرخ نهاده باید بین ۱۳۰ تا ۱۴۰هزار تومان باشد اما متأسفانه قدرت خرید مردم پایین است و همین امر سبب شده این کالای پروتئینی با حاشیه‌ی زیان فروخته شود.

نی‌پور تأکید دارد که در حال حاضر یک واحد مرغی پنج‌هزار تایی، ماهی یک‌نیم‌میلیارد تومان ضرر می‌دهد و همین مسئله نشان می‌دهد تداوم تولید با خطری جدی روبرو‌ست، تولیدکنندگان جوچه یک روزه بالغ بر ۱۱۰ هزار میلیارد تومان زیان دارند، مدیرعامل اتحادیه سراسری مرغاران کشور نیز نرخ مصوب اعلامی ستاد تنظیم بازار برای مرغ زنده و گرم را غیر کارشناسی و غیرفنی می‌داند و می‌گوید این نرخ برای زیان تولیدکنندگان شده و مورد تأیید اتحادیه مرغاران نیست. قیمت هر کیلو مرغ برای مصرف کننده ۵۹ هزار و ۸۰۰ تومان از سوی ستاد تنظیم بازار تعیین شده‌است با این حال الحال‌النفوذ معتقد است اصلاح این قیمت از ضروریات است چرا که هم‌اکنون مرغاران روزانه بیش از ۱۱۰ میلیارد تومان زیان می‌دهند. حالا صدیق‌پور، دبیر انجمن تولیدکنندگان جوچه یک‌روزه کشور نیز با بیان اینکه تولید برای تولیدکنندگان توجیه اقتصادی ندارد، می‌گوید: بعد از حذف ارز ترجیحی دیگر تولیدکنندگان در هفته ۲ روز آقام به تولید می‌کنند که در هر روز از روزهای دیگر تولیدکنندگان از هفت ۲۰۰۰ تومانی نیز فروش نان مرغ و مواد اولیه و نهاده‌های دامی بیش از فروش گوشت مرغ و جوچه یک روزه و تخم‌مرغ سود و منفعت داشت.

به این ترتیب حلقه‌ی زیان را نه در برقراری یا قطع یارانه آردی بلکه در امری قرار می‌ان که سیاستگذاری اقتصادی را تصحیح کرد.

وقتی دام‌ها زیان می‌خورند

در چنین شرایطی وضعیت واحدهای تولیدی دام سبک و سنگین نیز چندان مناسب نیست. قیمت بالای گوشت، مصرف این ماده‌ی پروتئینی را در ایران با کاهش بسیار محسوس روبرو کرده‌است اما در عمل دامداران نیز نفعی از این رشد قیمت نمی‌برند و می‌گویند امانه‌ی این روند می‌تواند جمعیت دامی کشور را در معرض خطر قرار دهد.

گزارش «امتیاز» به مورد بازی رسانه‌ای جدید خاوری؛

غایب سیاه لیست قرمز

او می‌افزاید: «بنابر این اینترنت تنها یک محل تبادل اطلاعات است.»

اینترنت چه کارهایی را نمی‌تواند انجام بدهد؟

به گفته آقای دیوید اینترنیل خود صلاحیت دستگیری یا زندانی کردن کسی را ندارد و برای چنین فعالیت‌هایی باید از طریق پلیس محلی کشورها اقدام کند. او می‌گوید این سازمان دارای یک اساسنامه و این‌نامه پیچیده‌است که بر اساس آن نمی‌تواند «فعالیتی با ماهیت سیاسی، نظامی، مذهبی یا نژادی» داشته باشد. در اینترنیل همچنین مقرراتی وجود دارد که این آژانس بین‌المللی بر اساس آن می‌تواند لیست قرمز افراد تحت پیگرد را تهیه و منتشر کرده و ضمن ذخیره کردن داده‌های خود امکان اعتراض به این لیست قرمز را فراهم سازد.

او قبیل قلمی از ضعف پلیس آن کشور است: «کشانه رایج آن است که مردم خیال می‌کنند اینترنیل به وق یک نیروی پلیس است و تمام قدرت پلیس را داراست.»

اینترنیل در چه موارد مهمی مداخله کرده‌است؟

اینترنیل در پرونده‌های زیادی وارد شده که شامل جنایت‌هایی از قبیل قاچاق انسان، شبکه‌ی مواد مخدر، ترهکاری و تروریسم می‌شود.

از مهم‌ترین ماجرایی که اینترنیل وارد آنها شده یک بازداشت تروریست بین‌المللی کارلوس رامیرز سانچز، معروف به «کارلوس شغال»، متهم به چندین فقره قتل در اروپای غربی در دهه‌های ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰ میلادی و دیگری دستگیری دارلن گرابسه، مأمور پدشن اداره مبارزه با مواد مخدر آمریکا بود که ضمن زندین شدن یکلوگرم کوکاین و هروئین، پول حاصل از فروش آنها را غیرقانونی و از طریق پولشویی به حساب‌های بانکی در سوئیس منتقل کرده بود.

اینترنیل تاکنون پرونده رسوایی داشته‌است؟

کرسوسیم خبرنگاران تحقیقاتی در نتیجه تحقیقی که در سال ۲۰۱۲ انجام داد اعلام کرد رامیرز مانند ایران، روسیه و تونس از لیست قرمز اینترنیل برای شناسایی مخالفان سیاسی خود استفاده می‌کنند.

«بنیاد گفتگوی باز» (بنیاد سوروس) نیز در سال ۲۰۱۵ میلادی نظیر اینترنیل را علیه انجمن‌های مطرح درد و گفت که این

نتیجه سیاست‌های دولت باید در سفره‌های مردم دیده شود

همتی: بازی با آمار مشکلی را حل نمی‌کند

سفرده‌های آنها برداشت کردید. بقیه مطالب را هم توضیح می‌دهم.

به گفته وی، بازی با آمار مشکلی را حل نمی‌کند و ظرف چند ماه مشخص می‌شود. نتیجه سیاست‌های پولی و مالی دولت باید عملا در سفره‌های مردم دیده شود و مردم به عینه رفاه خود را احساس کنند.

نتیجه سیاست‌های دولت باید در سفره‌های مردم دیده شود

سفرده‌های آنها برداشت کردید. بقیه مطالب را هم توضیح می‌دهم.

به گفته وی، بازی با آمار مشکلی را حل نمی‌کند و ظرف چند ماه مشخص می‌شود. نتیجه سیاست‌های پولی و مالی دولت باید عملا در سفره‌های مردم دیده شود و مردم به عینه رفاه خود را احساس کنند.

سفرده‌های آنها برداشت کردید. بقیه مطالب را هم توضیح می‌دهم.

به گفته وی، بازی با آمار مشکلی را حل نمی‌کند و ظرف چند ماه مشخص می‌شود. نتیجه سیاست‌های پولی و مالی دولت باید عملا در سفره‌های مردم دیده شود و مردم به عینه رفاه خود را احساس کنند.

سفرده‌های آنها برداشت کردید. بقیه مطالب را هم توضیح می‌دهم.

سفرده‌های آنها برداشت کردید. بقیه مطالب را هم توضیح می‌دهم.

سفرده‌های آنها برداشت کردید. بقیه مطالب را هم توضیح می‌دهم.

سفرده‌های آنها برداشت کردید. بقیه مطالب را هم توضیح می‌دهم.

سفرده‌های آنها برداشت کردید. بقیه مطالب را هم توضیح می‌دهم.

سفرده‌های آنها برداشت کردید. بقیه مطالب را هم توضیح می‌دهم.

سفرده‌های آنها برداشت کردید. بقیه مطالب را هم توضیح می‌دهم.

سفرده‌های آنها برداشت کردید. بقیه مطالب را هم توضیح می‌دهم.

سفرده‌های آنها برداشت کردید. بقیه مطالب را هم توضیح می‌دهم.

اقتصادی

اخبار کوتاه

شعبان مرادی سرپرست بانک آینده شد

با موافقت و تصویب هیأت مدیره، آقای دکتر محمد فطانت‌فرد، از مدیر عاملی بانک آینده استفاده کرد و حسب مصوبه هیات مدیره بانک، سرپرستی بانک آینده تا برکناری مجمع عمومی و تعیین اعضای جدید هیات مدیره و مدیرعامل، به دکتر شعبان مرادی محول شد.دکتر شعبان مرادی، با اعلام این خبر افزود: «بانک آینده همواره کوشیده است تا در صنعت بانکداری و شبکه بانکی کشور بتواند با ایفاي صحیح نقش خود به مأموریت‌های حرفه‌ای خود برای نیل به اهداف منظر عمل کند.»وی با ابراز امیدواری نسبت به آینده افزود: «چنین تغییراتی در سازمان‌های پویای امروز، طبیعی است و حتما تلاش خواهیم کرد با توکل به خداوند متعال و اتکا به ظرفیت‌های سرمایه انسانی و تلاش روز افزون ایشان و نیز دارایی‌های ارزشمند بانک آینده، محیط و حمایت و پشتیبانی سهامداران محترم، مشتریان ارجمند و ذینفعان بانک، کام‌های موثر و مستمری در جهت اعتلای موقعیت بانک آینده در شبکه بانکی برداریم.» به گفته دکتر مرادی، اولویت اصلی وی و همکاران به تمر رساندن افزایش سرمایه بانک از محل تجدید ارزیابی دارایی‌های بانک و سرمایه‌گذاری‌ها خواهد بود. سرپرست بانک آینده در خاتمه گفت: «از زحمات آقای دکتر محمد فطانت‌فرد در دوران مسئولیت‌ش از طرف خود و سایر اعضای محترم هیات مدیره و کارکنان ارجمند بانک صمیمانه قدردانی و برای ایشان آرزوی موفقیت می‌نمایم.»

خبر مهم سخنگوی وزارت صنت برای بازار خودرو؛ سقوط قیمت خودرو و نزديگ است؟

سخنگوی وزارت صمت اعلام کرد: در ماه آینده خبرهای خوبی از صنعت خودرو به اطلاع مردم خواهد رسید. امید قالیباف ضمن اشاره به گزارش مالی خودروسازان، گفت: گزارش‌های مالی شرکت‌های خودرویی نشان می‌دهد این صنعت در خرداد ماه اسامال با ۱۸ درصد رشد رکورددار رشد بخش تولید در اقتصاد بوده است.سخنگوی وزارت صمت افزود: همزمان با رشد کمی تولید، بسا اینکه ریزش صورت و با هماهنگی با سازمان ملی استاندارد، تولید خودروهای بیایب‌سند و ساینما از ابتدای مرداد متوقف می‌شود و خودروهای نظیر شاهین CVT، آریا، رانا AMT، هایما SA و آرسن‌ان ۲ که ضراب کیفی بالاتری دارند جایگزین آن‌ها خواهند شدوی ضمن تأکید براینکه هدف‌گذاری اسامال ایجاد جریان پایدار تولید و ساماندهی عرضه و مدیریت التهاب بازار خودرو است، گفت: رصد قیمت‌ها در بازار نشان می‌دهد شاهد کاهش قیمت خودرو در بازار هستیم.

قالیباف در پایان اعلام کرد: در ماه آینده خبرهای خوبی از صنعت خودرو به اطلاع مردم خواهد رسید.

قیمت جدید گوشت مرغ اعلام شد؛ صدیق‌پور: مرغ ۳۵ هزار تومانی مشتری ندارد

مهدی یوسف خانی عنوان می‌کند: قیمت کنونی هر کیلو مرغ زنده درب مرغاری ۲۸ هزار تومان و مرغ گرم در خرده فروشی‌ها ۵۹ هزار و ۸۰۰ تومان است. گزارش‌ها نشان می‌دهد که قیمت مرغ گرم بسته‌بندی شده در حال حاضر در بازار تهران نسبت به روز گذشته تغییر اندکی نداشته و ۵۹ هزار و ۵۰۰ تومان عرضه می‌شود. همچنین ران مرغ با پولیو به قیمت ۵۹ هزار و ۵۰۰ تومان و قیله مرغ ۱۱۵ هزار تومان است. در این میان، رییس اتحادیه پرند و ماهی می‌گوید: هم اکنون مرغ در بازار به قیمت مصوب رسیده و فروش با نرخ های بالاتر تخلف است.

مهدی یوسف خانی عنوان می‌کند: قیمت کنونی هر کیلو مرغ زنده درب مرغاری ۲۸ هزار تومان و مرغ گرم در خرده فروشی‌ها ۵۹ هزار و ۸۰۰ تومان است.

او قیمت هر کیلو ران مرغ با کم ۵۹ هزار تومان، ران مرغ بدون کم ۵۹ هزار و ۱۱۰ تومان، سینه بی استخوان ۱۱۰ هزار و فیله مرغ ۱۲۰ هزار تومان می‌کند و می‌گوید: با وجود افزایش هزینه های تولید مرغ‌داران خواستار اصلاح نرخ مرغ هستند که به سبب نود تقاضا و کنش بازار بعید است که ستاد تنظیم بازار قیمت مرغ را افزایش دهد. رئیس اتحادیه پرند و ماهی متذکر می‌شود: روزانه حدود ۱۶۰۰ تن مرغ در تهران عرضه می‌شود، درحالی‌که قبل از آزادسازی نرخ میزان عرضه به ۲ هزار تن در روز هم می‌رسید.محمدرضا صدیق‌پور، دبیر انجمن تولیدکنندگان جوچه یک‌روزه کشور نیز با اشاره به کاهش ۲۰ تا ۴۰ درصدی تقاضا برای ریزه جوچه یک‌روزه، می‌گوید: تولید باید مدیریت شود و اگر همین روند ادامه داشته باشد تولیدات دست تولیدکنندگان به دلیل کاهش تقاضا خواهد ماند. قیمت تمام شده مرغ برای تولیدکنندگان کنونی ۴۸ هزار تومان تمام می‌شود این در حالیکه که خردبار با یک یو کیویی ۲۵ هزار تومان وجود ندارد.

افزایش یلکانی تقاضای روپل در بازار؛ روپل مصرف دلار را کاهش می‌دهد؟

دبیر کل کانون مسراران کشور اظهار داشت: تبادلات روپلی ایران و روسیه در آغاز به کار خود است و کار در ابتدا هر چند با رشد پیش نمی‌رود و انتقال تقاضای مردم از سمت دلار به روپل زمانبر خواهد بود اما به طور کلی بسا افزایش خدمات روپل در ایران، برای مردم و مسافران جذابیت ایجاد خواهد شد و پیش‌بینی‌ام به عنوان یک مصرف‌کننده این است که به صورت یلکانی شاهد افزایش تقاضا برای روپل در کشورمان خواهد بود.

کاروان سلطان‌نیز زاده درباره نماد معاملاتی ریال-روپل در بازار متشکل ارزی و احتمال افزایش تقاضا برای روپل اظهار داشت: روپل ارزی است در کشورهای حاشیه خزر و کشورهای مشترک المنافع که شامل ۱۲ کشور می‌شود از رایج است و مبادلات با این ارز انجام می‌شود. با توجه به حجم صادرات برای ایران محسوب می‌شود و این کشورها، روپل در مهمی برای بحث حواله‌جات است اما با توجه به تحریم‌های سیستم بانکی، اسکانس آن می‌تواند بازار مصرف دلار را کاهش دهد به جهت اینکه هم فلات اقتصادی و تجار و هم مسافران در حوزه کشورها مشترک‌المنافع می‌توانند از روپل استفاده کنند. وی با بیان اینکه روپل در سراقی کشورهایی مانند امارات و شرق آسیا به دلیل دادرسوست با روسیه و وجود مسافر روسی، مورد استفاده قرار می‌گیرند، گفت: اگر متواند به بازار داشته باشیم به عنوان ارزی که در بازار متشکل ارزی و صرافیها مورد معامله قرار می‌گیرد، جا بیندازیم بسیاری از مشتریان برای مصرف اگر به دلار نداشته باشند، سراغ روپل می‌روند اما لازمه فراهم شدن این شرایط این است که روپل به‌طور مناسبی گذاری شود و به عبارت دیگر قیمتی تعیین شود، تبدیل آن و نقل و انتقالاتی برای مشتری بصرفه چراکه عرضه و تقاضا همواره از طریق قیمت کنترل می‌شود.

سلطان‌نیز زاده در پاسخ به این سوال که احتمال افزایش قیمت روپل با توجه به افزایش تقاضا وجود دارد، گفت: باید توجه داشته باشیم که همین الان هم معاملات روپل انجام می‌شود اما در این فرایند شکل غیر رسمی معاملات روپل رسمی می‌شود و در هر بازاری که تقاضا بیشتر از عرضه باشد، قیمت‌ها افزایش پیدا می‌کند.